

PREDKLADACIA SPRÁVA

Podľa § 70 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo zdravotníctva SR“) ako ústredný orgán štátnej správy pre zdravotnú starostlivosť, predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky, návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (tlač 460) (ďalej len „poslanecký návrh zákona“).

Všeobecne:

Cieľom predloženého poslaneckého návrhu zákona je vyriešenie troch okruhov problémov v súčasnom znení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“):

1. otázku ústavne konformného výkladu ustanovenia § 58 ods. 5 zákona, týkajúceho sa vylúčenia náhrady škody a ušlého zisku,
2. otázku možnosti povoľovania výnimiek z opatrení podľa § 12 a § 48 ods. 4 zákona,
3. otázku odôvodňovania vyhlášok Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad verejného zdravotníctva“) a regionálnych úradov verejného zdravotníctva vydaných podľa § 59b zákona.

V otázke ustanovenia § 58 ods. 5 zákona týkajúceho sa vylúčenia náhrady škody a ušlého zisku sa navrhuje upraviť toto ustanovenie takým spôsobom, aby nevyvolávalo pochybnosti o tom, že sa má vykladať ústavne konformným spôsobom. V záujme odstránenia interpretačných pochybností a nastolenia právnej istoty v danej veci sa navrhuje do zákona doplniť, že vylúčenie náhrady škody a ušlého zisku sa netýka náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

V otázke individuálnych výnimiek z nariadenia opatrení podľa § 12 alebo § 48 ods. 4 zákona sa navrhuje upraviť základný zákonný rámec pre ich povoľovanie a zrušovanie. Zákon explicitne nerieši, či z opatrení nariadených prostredníctvom všeobecne záväzných právnych predpisov podľa § 59b ods. 1 je alebo nie je možné povoľovať výnimky a tieto výnimky zrušovať. V snahe odstrániť vyššie uvedenú pochybnosť a dosiahnuť interpretačnú jednoznačnosť znenia zákona sa navrhuje do zákona doplniť explicitné zmocnenie na povoľovanie a rušenie výnimiek podľa § 12 a § 48 ods. 4 zákona.

Vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva a regionálneho úradu verejného zdravotníctva vydané podľa § 59b ods. 1 nemusia byť nijako odôvodnené, pretože nie sú všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktorých návrh vrátane dôvodovej správy sa zverejňuje v pripomienkovom konaní, ani individuálnymi správnymi aktami, ktoré musia obsahovať odôvodnenie ako jednu zo svojich náležitostí. Opatrenia ukladané týmito vyhláškami pritom zasahujú do základných práv a slobôd a ukladajú fyzickým osobám a právnickým osobám povinnosti a obmedzenia zásadného charakteru. Je preto v záujme zrozumiteľnosti týchto všeobecne záväzných právnych predpisov aby boli odôvodnené, aby bol jasný a jednoznačný ich zmysel, aby bolo zrejmé, akým spôsobom sa majú vykladať a aby boli zrozumiteľné adresátom právnej úpravy. Vzhľadom na vyššie uvedené sa navrhuje doplniť do zákona povinnosť uverejňovať odôvodnenia týchto vyhlášok ako ich prílohu.

Stanovisko

Pripomienky k jednotlivým článkom

K čl. I

K bodu 1

Navrhujeme znenie bodu akceptovať nakoľko ide o spresnenie, ktorým sa explicitne ex lege nevylučuje právo na náhradu škody v prípade excesov spôsobených orgánmi verejnej moci.

K bodu 2

Uvádzame, že individuálne výnimky Úrad verejného zdravotníctva SR udeľuje len pri vstupe na územie SR, pričom má v pláne možnosť udeľovať individuálne výnimky z opatrení/vyhlášky na "hranice" vypustiť.

K bodu 3

K novému odseku 6

Navrhujeme znenie bodu neakceptovať. Ide zrejme o reakciu na Nález Ústavného súdu ČR Pl. ÚS 106/20 zo 16. februára 2021. Uvedené odôvodnenie sa takto nepublikuje ani v prípade zákonov. Takáto „paušálna“ povinnosť publikácie odôvodnenia bude značne znížovať reakcieschopnosť Úradu verejného zdravotníctva SR v prípadoch naliehavej potreby prijatia nových opatrení (nová nebezpečná mutácia vírusu a pod.). Aj v zmysle vyššie uvedeného nálezu Ústavného súdu ČR Pl. ÚS 106/20 nie je nevyhnutné vždy trvať na formalizovanej podobe dôvodovej správy, Ústavný súd ČR len poukazuje na potrebu/povinnosť normotvorcu mať dôvody, ktoré ho viedli k prijatiu právnej úpravy k dispozícii a byť pripravený ich ústavnému súdu predložiť v konaní o kontrole ústavnosti... (* zo znenia citovaného nálezu Ústavného súdu ČR je zrejmé, že reaguje na stav, kedy vláda ČR v konaní o kontrole ústavnosti Ústavnému súdu ČR vôbec nezaslala konkrétne argumenty k dôvodom prijatia právnej úpravy...). Rovnako nie je možné v často časovo obmedzenom priestore pre prípravu opatrení proti nebezpečným ochoreniam/vírusom vždy pripraviť formálnu dôvodovú správu s doložkami vplyvov.

K bodu 3

K novému odseku 7

Navrhujeme znenie bodu neakceptovať. Možnosť upraviť podmienky a postup pri povoľovaní a zrušovaní výnimiek podzákonným predpisom „naráža“ na kautelu článku 2 ods. 2 Ústavy SR – povinnosť orgánov verejnej moci konať len na základe zákona a v jeho medziach, orgán verejnej moci si tak nemôže „sám“ stanoviť procesný postup, ani podmienky rozhodovania.

Medzirezortné pripomienkové konanie

Poslanecký návrh bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania v dňoch od 30. 3. 2021 do 9. 4. 2021. Z celkového počtu pripomienok (8 pripomienok) bola od

povinne pripomienkujúcich subjektov uplatnená 1 zásadná pripomienka (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky).

Pripomienka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky:

Všeobecne:

Zásadne žiadame v zákone č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov doplnenie pôsobnosti MŠVVaŠ SR ako orgánu verejného zdravotníctva a funkcie hlavného školského hygienika ako vedúceho hygienika rezortu. Konkrétne žiadame nasledovné úpravy: 1. V § 3 ods. 1 sa za písmeno f) vkladá nové písmeno g), ktoré znie: „g) Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“),“. Doterajšie písmeno g) sa označuje ako písmeno h). 2. V § 3 ods. 2 písm. a) sa slová „až f)“ nahrádzajú slovami „až g)“. 3. V § 3 ods. 2 písm. b) sa slová „až f)“ nahrádzajú slovami „až g)“, čiarka na konci sa nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa tieto slová: „vedúci hygienik rezortu na ministerstve školstva sa označuje ako hlavný školský hygienik,“. 4. V § 3 ods. 2 písm. c), § 7 ods. 1 úvodnej vete a § 52 ods. 1 písm. o) sa slová „až g)“ nahrádzajú slovami „až h)“. 5. V § 56 ods. 5 a § 57 ods. 40 sa slová „až g)“ nahrádzajú slovami „až f) a h)“. Odôvodnenie: Pozícia hlavného školského hygienika sa v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie a vyhláseného núdzového stavu v súvislosti s ohrozením zdravia a života v dôsledku pandémie spojenej s výskytom a šírením vírusu COVID-19 ukázala ako mimoriadne dôležitá a nevyhnutná pre zabezpečenie bezpečnej prevádzky škôl a školských zariadení pri koordinovaní všetkých potrebných opatrení k zamedzeniu šírenia a výskytu vírusu COVID-19, rovnako ako aj potreba pôsobností MŠVVaŠ SR na úseku verejného zdravotníctva. V tejto súvislosti je pozícia hlavného školského hygienika a s ním spojený rozsah právomocí MŠVVaŠ SR v oblasti ochrany zdravia a života na školách a v školských zariadeniach nevyhnutná a potrebná aj po skončení núdzového stavu a mimoriadnej situácie, kedy bude naďalej potrebné zabezpečovať podrobnejšiu a cielenejšiu pozornosť a opatrenia hlavného školského hygienika s cieľom udržiavať bezpečné a zdravé prostredie pre deti a žiakov všetkých druhov škôl a školských zariadení, a tak dosiahnuť trvalo udržateľnú bezpečnú prevádzku škôl a školských zariadení, ako aj pripravenosť rezortu školstva na ďalšie prípadne hrozby v oblasti zdravia. Túto pripomienku MŠVVaŠ SR považuje za zásadnú.

Ministerstvo zdravotníctva SR odporúča návrh **neakceptovať**, nakoľko predmetná pripomienka je nad rámec predloženého poslaneckého návrhu zákona.

Ministerstvo zdravotníctva SR je toho názoru, že doplnenie funkcie hlavného školského hygienika ako vedúceho hygienika rezortu je neopodstatnené. V rámci rezortu je však dôležité vytvoriť pozíciu verejného zdravotníka, resp. úseku, ktorý by zastrešil problematiku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia u detí vo všetkých oblastiach, tak ako je to uvedené v predmetnej pripomienke. Nie je potrebné rozširovať orgány verejného zdravotníctva, dôležité je skôr posilňovať a optimalizovať sieť úradov verejného zdravotníctva vo všetkých oblastiach pre čo najúčinnjšiu ochranu a podporu zdravia.

Záver

Ministerstvo zdravotníctva SR odporúča vláde Slovenskej republiky aby s predloženým poslaneckým návrhom zákona po zohľadnení vyššie uvedených pripomienok ako aj po zapracovaní pripomienok Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky, **súhlasí** s poslaneckým návrhom zákona.